

– Négy hét múltán az egész fogpépet hazahoztad? – hüledezett a gondos édesanya. – De hisz ez borzasztó.

– Igen, mert én nem csalog – pattogott a kisfiú önérzetesen. – A többiek mind kinyomták az ablakon, de én hazahoztam az egészet. Még fel se bontottam.

•

Öreg utcaseprő sok-sok éve járkal nyírfasöprűjével mindig ugyanazon a környéken, Budán. Itt zajlik le az ő élete. Minden házat, minden kapualjat ismer, mint hajdan a falujában. Ütemes, lassú mozdulattal jár a karja, akár az óra ingája. Egyszerre megáll, abbahagyja a munkát, elmosolyodik bajusza alatt. Egy földszintes ház elé ér, s annak a virágos ablakait nézi sokáig nagy szeretettel.

– Ezek az én legszebb ablakaim – mutat fel büszkén. – Egy utcaseprőnek sincsenek ilyen szép ablakai, de talán egész Budapesten sincsenek ilyen szép ablakok, mint ezek. Itt aztán érdemes az utcát söpörni.

– A magáéi ezek az ablakok? – csodálkozunk.

– Az enyimek hát, mert én söprök itten – feleli.

– És ki lakik abban a lakásban? – kérdezzük.

– Hát azt bizony nem tudom, kérem szépen – feleli tisztességtudóan. – Bizonyára valami szép, fiatal kiasasszony ...

1935. március 1., péntek, 6. old.

Élőképek

Vékonyka fiatalasszony ici-pici kisleánykát visz a karján. Az asszony is kicsi, hitványka, olyan, amilyent valamikor asszonynak sem igen gondolt volna senki, de még arra valónak sem. A kisbaba apró gombostűfejével is olyan valószerűtlenül pirinyó, hogy inkább játékbabának tetszik, mint elevennek. Csöpp fejét kissé oldalt billenti, mint amikor a játékbábu nya-

kában meglazul a tartógumi, s nem bírja el a babafej súlyát. Kókadt, szomorú kisgyerek ez. Az anya – úgy látszik – rá is eszmél erre, mert megsajnálja, s ott az utcán játszani, mókázni kezd vele, csiklandja, becézgeti, hogy mosolyra derítse. A kislány ügyet se vet a szegény anya játékára, el se mosolyodik. Most azonban egy szép, módos dáma észreveszi az ici-pici asszony ici-pici kislányát, s amint a hátuk mögött lépeget, kedvesen ránevet a babára, integet neki, csücsöríti feléje a száját. Az anya mindebből semmit se vesz észre, de a hátrafelé néző kislánynak – minden valószínűség szerint – nagyon megtetszett az a szép, előkelő hölgy, s talán valami angyali álom emléke dereng föl benne, mert egyszerre elmosolyodik, bágyadt barna szemében játékos, huncut lángocska lobban föl, és titkos cinkossággal – az anyja háta mögött – kacag, viháncol, mutogatja csupasz ínyét, most bújó két egérfogát. A szép jelenség, mint a napsugár, mosolyt fakasztott a gyermek arcán, de a szegényes, fakó édesanya ezt a saját varázsának vélte, s most ő is boldogan, elégedetten kacag együtt gyermekével. Íme a szépség és művészet örök hatalma. Köszönetet szavazunk az ismeretlen nőnek, boldogságfakasztó szépségéért.

•

Az elmúlt márciusi vasárnapon, amikor a kései tél havat varázsolt az utcákra, a háztetőkre, a hegytetőkre, s egyszeriben karácsonyi hangulatot teremtett, akadtak olyanok, akik lehozták a padlásról a nyári pihenőre küldött szánokat, hótalpakat, eszkimó-ruhába bújtak, és mentek kifelé a téli örömök birodalmába, föl a környéki hegyekbe. Csakhogy, amíg télen ez természetes, magától értetődő látvány, most a márciusi télben sokan bizony ellenséges pillantásokkal méregették a hótalpazni indulókat, s talán – ha kedvükre cselekedhetnek – meg is támadják őket, leszedik vállukról szerzsámaikat, ellenük fordítják. A tél cinkosait látták bennük, a tavasz ellen cimboráló ellenséget, s ősgyermeki lelkükben talán még azt is elhitték, hogy ezek hozták nyakunkra a nem kért havat, mint valamikor – a néphit szerint – a garabonciások a vihart.

•

A budai földszintes villa előtt egy csomó kisebb-nagyobb gépkocsi ácsorog, hosszú sorban. Egy arra haladó úr odaszól a rendőrnek, s megkérdezi tőle:

– Mióta van itt gépkocsi-állomás?

A barna bajszú, szép szál rendőr mellett kidüllesztve büszkén válaszol:

– Nincsen itt kérem, semmiféle gépkocsi-állomás. Csak két szép kis-asszonyunk lakik itt ebben a házban. Azért ácsorog itt ez a sok kocsi ...

1935. március 15., péntek, 8. old.

Arcélek

Atársaskocsiban nyúlánk fiatal leány ül. Fejét kissé hátraveti, s úgy csókoltatja magát az első tavaszias napsugárral, mely az üvegen keresztül ifjonti hévvel tűz be. Ábrándos ibolyaszemét olykor félig lehunyja, olykor pedig annyira fölveti, hogy sötét, seprős szempillái fönnakadnak, s szinte íves szemöldökét érintik. Aranyszőke fürtjei hátul gyűrűsen lobognak, elöl pedig szabadon hagyják gyöngyházfényű homlokát a kacér-kék sapka alatt.

Vékony orrocskája úgy feszül, mintha állandóan gyöngyvirágot szagolna, s hattúnyakán áttetszenek a hajszájevékony, kék erek. Karcsú bokája nyugtalanul remeg az ülés alatt, s minden mozdulatán érzik, hogy állandóan figyeli, lesi, beállítja önmagát egy elképzelt emlékkép mintájára. Ölében könyv pihen.

Amint rápillantunk, ezt gondoljuk: „Szakasztott olyan semmitmondó és édeskés, mint valami Dekobra-könyvnek a címlapja.” Most az ölében heverő könyvre esik tekintetünk: Dekobra.

Ez a nő kilépett a címlapból, megelevenedett. De vajon a könyvek alakítják-e ilyené ezeket a fiatal leányokat, vagy pedig az ilyenféle lelkek sugallják az efféle műveket? Ki tudná megmondani. Annyi bizonyos, hogy valamikor „Nórák”-kal, „Hedda Gabler”-ekkel, „Karenin Annák”-kal találkoztunk itt s a földgolyó minden pontján. Úgy látszik, mégis az irodalom adja meg az emberek köznapi jellegét. Bölcselők szerint a koráramlat ellen nem lehet küzdeni. Az egyszerre száz meg száz helyen ugyanazokat a gondolatokat, ugyanazokat a jellemeket teremti meg. Nyugodjunk bele, hogy a korszellem megszemélyesítői manapság ezek a leányok.

Nem is csúnyák.